

***Program pracy na zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, w tym także zagrożonych ryzykiem dysleksji opracowany do realizacji projektu „W przyszłość bez barier-” POKL nr 1/POKL/9.1.2/2013
(grupa III)***

Opracowała: Zuzanna Czarnocka

I. Charakterystyka programu :

W każdej grupie uczniów znaleźć można dzieci natrafiające na trudności w nauce czytania i pisania. W pierwszym etapie kształcenia niepowodzenia w tym zakresie decydują o dalszych losach edukacyjnych dziecka. Niepowodzenia szkolne bardzo często powodują u dziecka niechęć do nauki, szkoły, stają się przyczyną wystąpienia różnego rodzaju reakcji nerwicowych. Dzieci, którym ciężko jest się uczyć stają się uczniami trudnymi, sprawiającymi kłopoty wychowawcze. Dlatego też zadaniem nauczyciela i rodziców jest przezwyciężanie tych trudności, ustalenie ich przyczyn oraz znalezienie środków zaradczych.

Program przeznaczony jest dla uczniów klasy III mających trudności w czytaniu i pisaniu. Będzie realizowany w formie zajęć pozalekcyjnych od 1 października 2013r. do 30 czerwca 2014 r. w wymiarze 30 godzin lekcyjnych.

Program został opracowany na podstawie:

- poczynionych spostrzeżeń i obserwacji ,
- opinii Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej ,
- informacji od rodziców ,
- wstępnej diagnozy kwalifikującej uczniów na zajęcia.

II. Cele programu

Cele ogólne :

- przezwyciężanie trudności w czytaniu i pisaniu,
- wspomaganie rozwoju dziecka
- wzbogacanie słownictwa
- wdrażanie do samokontroli popełnianych błędów.
- Usprawnianie koordynacji wzrokowo- słuchowo- ruchowej

Cele szczegółowe :

- kształtowanie sprawności w zakresie mówienia, pisania, czytania i pracy z tekstem
- rozbudzanie motywacji czytania tekstów z uwzględnieniem stopniowania trudności
- wdrażanie do komunikatywnego prowadzenia rozmowy na różne tematy
- wzbogacanie, aktywizowanie i uściślanie słownictwa
- kształtowanie wrażliwości estetycznej przez kontakt z twórczością dla dzieci
- przygotowanie do odbioru dzieł sztuki teatralnej, filmowej, radiowej i telewizyjnej
- przygotowanie do samokształcenia i korzystania ze środków upowszechniania informacji
- budzenie miłości do języka ojczystego
- wdrażanie do samokontroli popełnianych błędów
- kształcenie umiejętności stosowania reguł ortograficznych podczas pisania
- prawidłowe odtwarzanie kształtu liter
- wprowadzanie atrakcyjnych form, metod i zasad pracy
- podniesienie wyników sprawdzianów
- kształtowanie pozytywnego stosunku do nauki
- wdrażanie do wysiłku umysłowego i koncentracji uwagi

III. Metody pracy :

- metody oparte na ćwiczeniach, które wspierają i stymulują naturalny rozwój dziecka,
- praktyczno- ćwiczeniowe
- aktywizujące
- poszukujące

IV. Środki dydaktyczne:

Odpowiednio dobrane środki dydaktyczne będą pomocne w rozwijaniu percepcji wzrokowo- słuchowej, rozbudzaniu zainteresowania ucznia wprowadzanymi treściami, uatrakcyjnią zajęcia, ułatwią koncentrację uwagi i dostarczą dziecku zadowolenia z wykonywanej pracy. Będą to :historijki obrazkowe i materiał obrazkowy do rozwijania słownictwa, gry i układanki wspierające czytanie i utrwalające poprawną pisownię, domina sylabowe i obrazkowo – wyrazowe, loteryjki, łamigłówki, krzyżówki, zagadki, rozsypanki wyrazowe, zdaniowe, dodatkowe ćwiczenia i karty pracy, gry dydaktyczne , programy multimedialne.

V. Działania edukacyjne:

1. Mówienie:

- Formułowanie pytań i odpowiedzi na pytania,
- Swobodne, dłuższe, logicznie powiązane wypowiedzi na temat bieżących wydarzeń, czytanych tekstów i oglądanych ilustracji oraz filmów,
- Relacjonowanie wydarzeń bieżącego życia jako przygotowanie do sprawozdania

-
- Opowiadanie przebiegu wydarzeń w utworze literackim, filmie, widowisku teatralnym, w komiksie,
 - Zdawanie sprawy z treści krótkiego tekstu po cichym przeczytaniu,
 - Układanie twórczych opowiadań- komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu utworu bądź ilustracji,
 - Opisywanie przedmiotów i osób z otoczenia bądź przedstawionych na obrazku,
 - Ćwiczenia w mowie dialogowej- odgrywanie różnych scenek rodzajowych, rozmów telefonicznych,
 - Doskonalenie poprawności gramatycznej wypowiedzi,
 - Dbalność o kulturę mówienia,
 - Doskonalenie właściwej artykulacji i akcentowania.

2. *Słuchanie:*

- Słuchanie dłuższych wypowiedzi nauczyciela, uczniów, nagrań monologów i dialogów aktorów,
- Uważne słuchanie czytanych tekstów, poleceń nauczyciela,
- Zachowanie kultury słuchania, uszanowanie wyrażanych poglądów,
- Cierpliwe wysłuchanie wypowiedzi do końca.

3. *Czytanie:*

- Poprawne, płynne, wyraziste czytanie opowiadań i wierszy,
- Czytanie ciche ze szczególnym zwróceniem uwagi na zrozumienie treści,
- Wygłaszanie wierszy z odpowiednią intonacją oraz z zachowaniem rytmu,
- Praktyczne rozróżnianie utworów pisanych prozą i wierszem,
- Wspólne czytanie fragmentów lektur,
- Korzystanie z innych źródeł wiedzy.

4. *Pisanie:*

- Doskonalenie płynności i szybkości pisania,
- Dbalność o czytelne i estetyczne pismo,
- Samodzielne przepisywanie wyrazów, zdań, krótkich tekstów,
- Podpisywanie obrazków całymi zdaniami,

-
- Pisanie z pamięci i ze słuchu wyrazów i zdań kształcących poprawność ortograficzną,
 - Zbiorowe i indywidualne redagowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi na dany temat,
 - Zbiorowe i indywidualne układanie i zapisywanie krótkich opowiadań i opisów przedmiotów oraz osób,
 - Zbiorowe redagowanie notatek,
 - Indywidualne pisanie życzeń, listów i zaproszeń,
 - Tworzenie i pisanie swobodnych tekstów,
 - Wspólne i samodzielne układanie krótkich opowiadań na podstawie wydarzeń lub obrazka,
 - Indywidualne pisanie życzeń i listu do kolegi.
 - tworzenie wyrazów z odpowiednich sylab, alfabetu ruchomego, rozsypanek wyrazowych,
 - układanie zdań z rozsypanek zdaniowych,
 - wyróżnianie wyrazów w zdaniu (podział zdania na wyrazy, liczenie wyrazów w zdaniu, kończenie rozpoczętego zdania, budowanie zdania z podanego wyrazu),
 - wyróżnianie sylab (podział wyrazu na sylaby, zabawa w kończenie słów, liczenie sylab, tworzenie wyrazów dwusylabowych z jednosylabowych, rebusy, układanie wyrazów z sylab, uzupełnianie wyrazów brakującymi sylabami),
 - różnicowanie liter o podobnej strukturze, np. n- m n- u ,b - d, g -p,
 - oznaczanie na schemacie liter z którymi dziecko ma trudności,
 - tworzenie wyrazów przez łączenie takich samych sylab i odczytywanie ich,
 - tworzenie wyrazów przez podstawianie sylab końcowych lub początkowych do stałej sylaby,
 - dobieranie wyrazów i zdań do obrazków,
 - klasyfikowanie wyrazów wg liczby liter, głosek, sylab, w kolejności alfabetycznej,
 - podział wyrazów na sylaby,
 - tworzenie zdań z wyrazów
 - rozwiązywanie krzyżówek, zagadek, rebusów.

5. Ortografia:

-
- Utrwalenie pisowni wyrazów z „ó” i „rz” wymiennym,
 - Pisownia wyrazów z „h”, „ó” i „rz” niewymiennym z zakresu słownictwa uczniów,
 - Pisanie wyrazów z końcówkami: -ów, ówka, -uje,
 - Pisownia wyrazów z „ę”, „ą”
 - Pisownia liczebników,
 - Pisanie wyrazów z utratą dźwięczności,
 - Poprawne przenoszenie wyrazów,
 - Posługiwanie się znajomością alfabetu przy porządkowaniu wyrazów według kolejności
 - Korzystanie ze słownika ortograficznego, wdrażanie do samokontroli,
 - Stosowanie zasad ortograficznych.

6. Wiedza o języku:

- Rozpoznawanie i układanie zdań pojedynczych oznajmujących, pytających i rozkazujących,
- Rozwijanie pojedynczych zdań nierozwiniętych,
- Liczba pojedyncza i mnoga rzeczownika,
- Czasy czasownika: teraźniejszy, przeszły i przyszły,
- Przymiotniki i liczebniki,
- Zgodność form rzeczownika i czasownika oraz rzeczownika i przymiotnika w daniu.

7. Wiedza o literaturze:

- Odróżnianie prozy od wierszy. Używanie terminów : baśń, bajka, legenda, opowiadanie, opis, komiks.
- Wyodrębnianie zdarzeń istotnych, ustalanie ich kolejności i wzajemnej zależności,
- Wyszukiwanie w tekście opisów, odróżnianie zdarzeń realistycznych od fantastycznych,
- Wyróżnianie postaci realistycznych i fantastycznych, ocena ich postępowania,
- Określanie nastroju utworu poetyckiego i pisanego prozą.

VI. Zasady prowadzenia zajęć:

1. Indywidualizacja pracy z uczniem.
2. Stawianie zadań dostosowanych do możliwości dziecka i zapewnienie warunków do poprawnego wykonywania ćwiczeń.
3. Powolne, systematyczne przechodzenie od zadań łatwiejszych do trudniejszych, od prostych do bardziej złożonych.
4. Zapewnienie warunków do utrwalania prawidłowych umiejętności i likwidowania niekorzystnych nawyków w czytaniu i pisaniu.
5. Dostosowanie czasu trwania ćwiczeń do wydolności dziecka.
6. Mobilizowanie dziecka do wykonywania zadań poprzez stosowanie różnorodnych form ćwiczeń.

VII. Ewaluacja zajęć

Ewaluacja ma służyć pracy ucznia, jak i nauczyciela realizującego program. Ewaluacja będzie realizowana poprzez pomiar osiągnięć ucznia na bieżąco, obserwację uczniów w czasie zajęć, analizę kart pracy uczniów, testy sprawdzające.

Przewiduje się 3 rodzaje ewaluacji osiągnięć ucznia:

- diagnoza wstępna (pozwoli określić poziom wiedzy i umiejętności uczniów przed rozpoczęciem pracy z programem)
- pomiar osiągnięć ucznia na bieżąco
- diagnoza końcowa (poziom opanowania czytania i pisania przez uczniów na zakończenie programu).

Dokonując oceny zdobytych wiadomości i umiejętności uczniów biorę pod uwagę: znajomość liter, poprawność dokonywania analizy i syntezy słuchowej wyrazów, poziom graficzny pisma, tempo pisania, umiejętność przepisywania i pisania z pamięci, tempo i technikę czytania, umiejętność czytania ze zrozumieniem, układanie wyrazów i zdań z alfabetu ruchomego, wypowiedzianie się na tematy związane z przeżyciami i lekturą, samodzielność w pisaniu krótkich opisów i opowiadań, przestrzeganie poprawności ortograficznej, czytanie ciche ze zrozumieniem, tempo czytania, ustalanie kolejności zdarzeń, wyszukiwanie wskazanych fragmentów w tekście, rozpoznawanie części mowy, poprawność w określaniu poznanych form : liczby, rodzaju, czasu, stopień.

VIII. Narzędzia ewaluacyjne:

Ankiety, dokumentacja, testy sprawdzające, karty pracy, wywiad.

IX. Efekty podjętych działań:

Uczeń:

- Zna i poprawnie zapisuje wszystkie litery,
- Poprawnie pisze tekst z pamięci, stosuje poznane zasady ortograficzne,
- Potrafi samodzielnie dostrzec i skorygować popełniane błędy,
- Dokonuje analizy i syntezy wyrazów, poprawnie dzieli wyrazy na sylaby,
- Poprawnie czyta z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych,
- Rozumie samodzielnie czytany tekst,
- Potrafi ułożyć i zapisać kilkudzaniową wypowiedź,
- Chętnie i poprawnie wypowiada się w uporządkowanej formie,
- Stosuje bogate słownictwo,
- Wygłasza wiersze z pamięci,
- Rozróżnia podstawowe części mowy.

Nauczyciel:

- usprawnia zaburzone funkcje,
- zachęca do samodzielnej pracy,
- stwarza dobry klimat zajęć,
- pobudza do działania,
- stosuje różnorodne metody pracy,

Rodzice:

- dobra współpraca z nauczycielem prowadzącym zajęcia,
- praca z dzieckiem w domu na przygotowanych ćwiczeniach przez nauczyciela,
- pozytywne efekty pracy,

Szkoła:

- mniejsza liczba uczniów z trudnościami w nauce,
- promowanie uczniów do następnej klasy.